

FILIPSTADS
KOMMUN

Antagen av kommunfullmäktige
13 juni 2013, § 62

Dnr P 2006-01

Fördjupad översiktsplan för Filipstad Filipstads kommun, Värmlands län

SÄRSKILT UTLÅTANDE

Inledning

Bakgrund och syfte

Miljö- och stadsarkitektkontoret, Filipstads kommun, har tagit fram ett förslag till FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR FILIPSTAD med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning.

Översiktsplanens syfte är att klargöra förutsättningarna för bebyggelseutvecklingen inom området, användningen av våra mark- och vattenområden och den fysiskt bebyggda miljön samt att tillvarata områdets unika kvaliteter.

Planmaterialet är organiserat i fyra delar:

1. Mål och möjligheter
2. Planeringsförutsättningar
3. Stadsdelsredovisningar (elva stadsdelar)
4. Miljökonsekvensbeskrivning

Samråd

Ett tidigare planförslag var på samråd under sommaren 2009. Ett stort antal synpunkter lämnades under samrådet. En sammanfattning av inkomna yttranden och kommentarer om hur de beaktats sammanställdes i en samrådsredogörelse. Utifrån samrådsförslag och inkomna synpunkter upprättades därefter förslag till utställningshandling.

Utställning

Förslag till Fördjupad översiktsplan för Filipstad, daterad 2011-09-21, har varit utställd och tillgänglig för granskning på Miljö- och stadsarkitektkontoret samt på kommunens hemsida www.filipstad.se under tiden 19 oktober – 19 december 2011.

Kungörelse om utställning var införd i dagstidningar och på kommunens hemsida. Direkt inbjudan utgick till myndigheter, kommunala nämnder och bolag, angränsande kommuner samt berörda föreningar och organisationer.

Antagande

De synpunkter som inkommit under utställningstiden redovisas i detta utlåtande tillsammans med kommentarer om hur kommunen väljer att bemöta dem. Därefter görs nödvändiga justeringar av planen innan den kan antas av Kommunfullmäktige.

Inkomna synpunkter

Under utställningstiden har följande yttranden inkommit från förvaltningar och myndigheter:

1. Försvarsmakten	kommentar
2. Hagfors kommun	kommentar
3. Karlstads kommun	ingen erinran
4. Kommunstyrelsen Filipstads kommun	kommentar
5. Länsstyrelsen i Värmland	kommentar
6. Svenska kraftnät	ingen erinran
5. Trafikverket	kommentar

Nedan redovisas citat eller sammanfattning av de inkomna synpunkterna. Kommunens bemötande görs löpande i texten under rubriken *Kommentar*.

1. Försvarsmakten

Riksintresset för totalförsvarets militära del

I Filipstads kommun finns inga öppet redovisade riksintressen för totalförsvarets militära del. I Filipstads kommun är det framför allt höga objekt som vindkraftverk som kan påverka riksintresset negativt. En generell text om riksintresset bör införas i plandokumentet. Ett förslag följer nedan:

Riksintresset för totalförsvarets militära del

Riksintresset för totalförsvarets militära del (3 kap 9§ andra stycket miljöbalken) kan i vissa fall redovisas öppet i översiktsplanen, i andra fall inte. Dels finns områden i form av övnings- och skjutfält och flygflottiljer som redovisas öppet, dels områden som av sekretessskäl inte kan redovisas öppet. De senare har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Huvuddelen av Sveriges kommuner är i olika omfattning berörda av riksintresset.

I Filipstads kommun finns inga riksintressen som kan redovisas öppet. Inom kommunerna kan riksintresset framför allt påverkas av uppförande av höga byggnadsobjekt som master och vindkraftverk. Därför bör Försvarsmakten kontaktas i tidigt skede i sådana plan- och bygglovärenden. Hela landets yta är samrådsområde för objekt högre än 20 m utanför och högre än 45 m inom sammanhållen bebyggelse. Det innebär att alla ärenden avseende höga objekt måste skickas på remiss till Försvarsmakten. Informationen används också som förberedelse för införandet av höga objekt i landets flyghinderdatabas.

Kommentar

Synpunkten beaktas.

2. Hagfors kommun

Som alternativ till områdesbestämmelser för att bevara kulturhistoriska miljöer vill Filipstads kommun pröva möjligheten att utarbeta ett karaktärsprogram. Detta ska förankras och ge riktlinjer vid bygglovgivning i värdefulla kulturmiljöer. Hagfors kommun ser med intresse på denna möjlighet, som även kan användas i Hagfors kommun (främst Uddeholm).

Planen anger även mål för nätverksbildande för samverkan med andra kommuner i likande planeringssituation t.ex. inom problemområden som bevarandefrågor och byggnadsvård, regional trafikplanering, verksamheter som ekokommun, exploatering av vindkraft etc. Hagfors ser positivt på att utveckla samarbetet med Filipstads kommun. Kommunerna har många beröringspunkter och liknade historia och utveckling.

Sju områden inom den fördjupade översiktsplanen (sjöar nära Filipstads tätort) är utpekade som LIS-områden, dvs. lämpliga för bostäder inom strandskydd. Idag ser kommunen positivt på att många människor vill bo på landet. Sjönära boende har en hör dragningskraft och kan ge kommunen ett bättre befolkningsunderlag och en mer hållbar utveckling. Hagfors kommun delar denna åsikt, och anser att avvägningen mellan LIS-områden och andra stränder i närheten till Filipstads tätort är ett bra exempel på utpekande av LIS-områden i tätortsnära läge.

I planen fastställs att kommunikationerna spelar en avgörande roll för näringslivets utveckling. Filipstad kommun driver kontinuerligt på utvecklingen av en mera effektiv kollektivtrafik genom sitt engagemang i länstrafiken och för bättre tågförbindelser. Hagfors kommun är givetvis intresserad av att utvecklingen av förbindelserna med Filipstad och vidare österut fördjupas.

Kommentar

Synpunkten noteras. Diskussionen om LIS-områden har dock hänskjutits till den kommunomfattande översiktsplanen som kommer att innehålla LIS-utredning för hela kommunen.

3. Karlstads kommun

Karlstads kommun har inget att erinra vad gäller förslaget till fördjupad översiktsplan för Filipstad.

4. Kommunstyrelsen Filipstads kommun

Kommunstyrelsen har till miljö- och stadsarkitektkontoret ingett följande synpunkter: Mark för offentliga anläggningar bör reserveras endast då det finns starka skäl för det.

Kommentar:

Markanvändningskartan ses över avseende den mark som har markerats som offentlig anläggning. Skolor, förskolor, idrottsanläggningar samt vårdinrättningar kommer även fortsättningsvis tillhöra den markkategorin, men döps om till "Skola, idrott, vård". Resterande markytor kategoriseras om till "Centrum, handel" förutom markområdet vid Filipstads kyrka som förs över till markkategorin "Kyrka, kyrkogård".

Strandskyddsområden bör minskas till 100 meter.

Kommentar:

Strandskydd är en generell bestämmelse som gäller vid alla hav, sjöar och vattendrag. Skyddet omfattar land- och vattenområdet 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. För många sjöar och vattendrag gäller dock ett utökat strandskydd. Enligt den nya strandskyddslagen från 2009 ska det utökade strandskyddet ses över senast 2014. Nya beslut om utökat strandskydd måste tas innan 2014. I annat fall kommer det utökade strandskyddet att försvinna.

Barilla Sverige AB bör kontaktas för kommunikering av utställningshandlingarna.

Kommentar:

Synpunkten anses redan tillgodosedd då samtliga företag ges möjlighet att lämna synpunkter, vilket meddelas genom kungörelse i dagstidningar och på kommunens hemsida.

Kommunchefen uppdras att i samråd med förvaltningschefen för miljö- och byggnadskontoret revidera sändlista för kommande utställningshandlingar.

Kommentar:

Synpunkten beaktas.

5. Länsstyrelsen i Värmland

Yttranden inkomna till Länsstyrelsen

Förslaget har sänts för yttrande till berörda myndigheter samt till berörda enheter inom Länsstyrelsen. Försvarsmakten och Svenska Kraftnät har inkommit med yttranden med anledning av planförslaget. Svenska Kraftnät har inget att erinra mot förslaget. Försvarsmaktens yttrande har nått även kommunen och Länsstyrelsen förutsätter att kommunen gör erforderliga ändringar utifrån detta.

Kommentar:

Inkomna synpunkter från Försvarsmakten beaktas. Se ovan.

Länsstyrelsen konstaterar att Trafikverket har yttrat sig över planen. Filipstads kommun förväntas ta hänsyn till dessa synpunkter inför antagandet av planen. För överskådlighetens skull, vore plankarta över huvudsakliga mark- och vattenanvändningar bra att redovisa i ett sammanhang och i ett överskådligt format.

Kommentar:

Inkomna synpunkter från Trafikverket beaktas. Se nedan.

Riksintressen

Inom planområdet finns riksintresseområde för kulturmiljövården K 10 Storbroyttan som omfattas av 3 kap 6 § MB. Området redovisas i FÖP del 2 Planeringsförutsättningar utan att här anges hur riksintresset är tänkt att skyddas. Länsstyrelsen har i sitt åtgärdsprogram till det regionala kulturmiljöprogrammet Ditt Värmland 1991 angivit att detaljplan/områdesbestämmelser enligt PBL bör upprättas. Av Länsstyrelsens samrådsyttrande 2009-09-29 framgår att denna uppfattning kvarstår också idag.

Av den fördjupade översiktsplanens del 3 Stadsdelsredovisning Storbroyttan kan utläsas av Rekommendationer på sid 7 att kulturmiljövärdena i bebyggelsemiljön bör säkerställas genom detaljplanebestämmelser eller områdesbestämmelser. Av avsnitten Utvecklingsmöjligheter eller Utvecklingsområden i samma stadsdelsredovisning framgår dock inte att kommunen avser att genomföra sådana planeringsåtgärder.

Länsstyrelsen tolkar den fördjupade översiktsplanen som att fortsatta planeringsåtgärder avses genomföras under planperioden, men finner kommunens ställningstagande något otydligt. Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att förtydliga sitt ställningstagande och förslagsvis ange sina planeringsambitioner beträffande riksintresseområdet K 10 Storbroyttan i FÖP del 2 Planeringsförutsättningar under Riksintresse för kulturmiljövård (sid 11).

Kommentar:

Synpunkten beaktas.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Vad gäller utpekande av LIS menar Länsstyrelsen att detta inte låter sig göras på det sätt som skett i den nu aktuella planen. Dels bör utpekande av områden för LIS göras där urvalet omfattar kommunen i sin helhet. Dels bör varje utpekande av LIS-område föregås av inventering av naturvärden och utifrån detta beskrivning av områdena och deras avgränsning. Vidare bör utpekande av LIS tydlig ingå i såväl samråds- som utställningshandling.

Länsstyrelsen menar alltså att den fördjupade översiktsplanens LIS-områden inte är tillräckligt underbyggda och därmed inte går att tillämpa. Inför ett lagenligt utpekande av LIS-områden bör områdena, förutom naturvärden och koppling till befintlig service, även omfattas av VA-utredning och beskrivning av infrastrukturen.

I dokumenten förs ett övergripande resonemang om naturvärden. Kommunen nämner ett antal underlag på olika ställen i dokumenten, men ett konkret resonemang om vilka naturvärden som finns och hur man tar hänsyn till dessa saknas i princip. Resonemanget är så övergripande att det inte framgår vilka värden som försvinner och vilka som finns kvar vid genomförande av tänkt markanvändning i de olika områdena. Konsekvenser på art- och naturmiljönivå framgår inte.

Det finns äldre och nyare artfynd och andra indikatorer (utökat strandskydd, landskapsbildsskydd, trädinventeringar, sumpskogar) på att aktuella områden bör inventeras inför beslut om förändrad markanvändning. Om detta inte berörs alls i FÖP:en borde det åtminstone framgå att inventeringar kommer att bli aktuellt vid detaljplanering eller etablering av verksamheter, och att detta kan föranleda provningar enligt miljöbalken.

Kommentar:

Planhandlingarna redigeras om i de delar som berör landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS). De förslag på utvecklingsområden i strandnära lägen som presenteras i den fördjupade översiktsplanen kommer i ett första skede att utredas vidare i arbetet med en ny kommunomfattande översiktsplan där landsbygdsutveckling i strandnära läge kommer att ingå. Därefter väntar en detaljplaneprocess för de flesta av områdena.

Miljö kvalitetsnorm

Miljö kvalitetsnormer för vatten infördes 2009, men efter att den fördjupade översiktsplanen varit på samråd. Länsstyrelsen konstaterar att Filipstads kommun borde ha inarbetat det nya regelverket när utställningshandlingen utformades. Nedan kommenteras planen utifrån MKN Vatten:

Del 1 – Mål och möjligheter

Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden)

Det pekas ut ett antal områden vid sjön Daglösen. Daglösen har bedömts ha otillfredsställande ekologisk status utifrån bottenfauna. Både bottenfauna och klorofyll pekar på problem med övergödning. Detta nämns inte i avsnittet och inte heller vilka åtgärder som planeras för att se till att uppnå miljö kvalitetsnormen. Ytterligare exploatering kan komma att bidra till att statusen försämras och möjligheten att uppnå miljö kvalitetsnormen försvåras. Länsstyrelsen efterlyser ställningstaganden kring eventuella kompensationsåtgärder. Detsamma gäller för utpekade områden vid Färnsjön. Sjön har bedömts ha måttlig ekologisk status utifrån uppmätta fosforhalter. Dessutom bedöms det finnas risk för problem med miljögifter. Även här saknas ett resonemang kring hur kommunen tänker hantera frågan och hur ytterligare exploatering förväntas påverka situationen.

Kommentar:

Synpunkten beaktas. Plandokumentet kompletteras med information om sjöarnas ekologiska status. LIS-utredningen hänskjuts till det kommunomfattande översiktsplanarbetet där en djupare diskussion om eventuell påverkan på sjöar och vattendrag kommer att föras.

Stadens vatten och gröna stråk

Länsstyrelsen saknar en redovisning av vattnets status, vilka miljö kvalitetsnormer som finns och vilka miljöproblem som finns i dagsläget. Övergripande saknas vilka åtgärder som planeras för att uppnå miljö kvalitetsnormer för vatten.

Kommentar:

Synpunkten anses vara beaktad då resonemang om vattnets status, miljö kvalitetsnormer samt miljöproblem förs i andra delar av plandokumentet.

Del 2 – Planeringsförutsättningar

Generella planeringsförutsättningar – Vatten och avlopp (s. 5)

Det nämns att större delen av den befintliga bebyggelsen och verksamheterna inom planområdet ingår i kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp. Länsstyrelsen undrar hur det är med nyttillkommen bebyggelse. Ytterligare fråga som skulle behöva belysas är om kommunen har planer på en översyn av vattenskyddsområdet för Yngens vattentäkt.

Kommentar:

Avsnittet kompletteras med beskrivning om att kommunen förordar anslutning till befintligt VA-nät när det gäller utvecklingsområden för nyttillkommen bebyggelse. I de fall det detta inte är möjligt löses det med andra tekniker. Även text om hur kommunen avser att arbeta med att säkerställa skyddet inom vattenskyddsområdet förs in i avsnittet.

Miljö-, hälso- och riskfaktorer – Vatten- och luftkvalitet (s. 23)

Stycket ger ingen bra bild av situationen. Stycket behöver utvecklas med en redovisning av vattnets status, miljö kvalitetsnormer och vilka miljöproblem som finns.

Kommentar:

Stycket kompletteras med text som beskriver vattendragens status och luftkvaliteten samt hur kommunen arbetar med frågorna.

Del 4 - MiljökonsekvensbeskrivningAvgränsning (s 4)

”Eftersom fördjupningens planområde utgör en mindre och begränsad del inom det kommunomfattande planområdet är bedömningen att de ändringar planens genomförande kan innebära inte nämnvärt medför betydande påverkan inom planområdet”. Länsstyrelsen vill påminna om att översiktsplaner alltid anses ha betydande miljöpåverkan och konstaterar att MKB finns som del i planhandlingen.

Kommentar:

Meningen stryks.

Ändrad syn på lokalisering av bostäder (s. 6)

Under a) Attraktivt boende i strandnära områden nämns inte att det kan även innebära en negativ påverkan på vattenkvaliteten.

Kommentar:

Texten kompletteras.

Miljö kvalitetsnormer (s. 11)

Kommunen skriver: ”För Filipstads tätort är det endast MKN för luftkvaliteten som kan påverkas av planen.”. Detta stämmer inte. Kommunen behöver även ta hänsyn till miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Kommentar:

Texten kompletteras.

Betydande miljöpåverkan – Vatten (s. 15)

Även Daglösen har inte god ekologisk status.

Kommentar:

Texten kompletteras.

6. Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har inget att erinra mot planförslaget.

7. Trafikverket

Trafikverkets synpunkter under samrådskedet har i huvudsak beaktats. Under rubriken farligt gods bör dock hänvisning avseende riskhänsyn göras till den av Länsstyrelserna i Skåne, Västra Götaland och Stockholms län framtagna rapporten "Riskhänsyn i detaljplaneprocessen" 2006. Planerade bostadsområden intill järnvägen (Inlandsbanan) och de allmänna vägarna kommer att förutom hänsyn till transporter av farligt gods även att styras lokaliseringsmässigt av bullerpåverkan och vibrationer från såväl väg som järnväg.

Kommentar:

Synpunkten beaktas.

Trafikverket saknar en helhetsredovisning i den fördjupade översiktsplanen (storskalig plankarta) där befintlig och planerad markanvändning samt målpunkter och befintliga och planerade gång – och cykelvägar framgår. Genom att plandokumentet är uppdelat på 11 stadsdelsområden, med kartredovisning per område, är planen svårtolkad då ett samlat dokument saknas.

Kommentar:

I planhandlingarna, Del 1 – Mål och möjligheter samt Del 2 – Planeringsförutsättningar, finns kartor som visar hela planområdet. En av kartorna redovisar huvudsaklig mark- och vattenanvändning. En annan karta visar "Filipstads gröna och blå stråk" med bl a befintliga planerade gång- och cykelvägar, målpunkter och större arbetsplatser. För att öka tydligheten kompletteras planhandlingarna med samtliga översiktskartor i större format samlade på ett ställe.

Det saknas även en redovisning av möjligheten att försörja föreslagna utbyggnadsområden med kollektivtrafik.

Kommentar:

Synpunkten beaktas inte då kollektivtrafiken idag endast består av länstrafik med hållplatser längs riksvägarna. Vid en eventuell nybyggnation av föreslagna bostadsområden kommer diskussioner om kollektivtrafiken att föras.

Ställningstagande

Innan antagande ändras planförslaget med ovan beskrivna ändringar. I övrigt görs mindre redaktionella ändringar samt ändringar för att anpassa planen till dagens förhållanden då det gått en tid mellan utställning och antagandeskedet. Kommunen anser att en ny utställning inte behövs då planförslaget inte har ändrats väsentligt efter utställningen.